

DAMMEN Oude meesters en hun leerlingen

Zolang er damrubrieken in kranten staan en dat is al veel langer dan een eeuw, hebben redacteurs composities gebruikt om de schoonheid van het damspel te etaleren.

Veel lezers werden gewonnen voor het spel door een puntig probleempje op te lossen.

Later werd de basisschool voor veel kinderen het startpunt van een levenslange hobby.

Het aantal dammende onderwijzers was flink. Pieter Bergsma, de Nederlandse kampioen van 1968, damde met zijn leerlingen.

Ook hij werd in zijn jeugd gegrepen door kleine composities. Die werden hem aangereikt door oudere broer Roel, ook onderwijzer en 40 jaar damredacteur van de *Leeuwarder Courant*.

Sjoerd van der Wal, vader van wereldkampioen Jannes van der

Wal (1956-1996), was onderwijzer in Tjalleberd. In de nalatenschap van Jannes bevinden zich zeven schriftjes met keurig door zijn vader ingeplakte damrubrieken uit het onderwijzersweekblad *De Vacature*.

Ze bestrijken de periode 1959-1969 en het moet rond 1968 de eerste damliteratuur zijn geweest die de jonge Jannes onder ogen kreeg.

In de jaren 1959-1963 schreef de bekende Twentse dammer Anton Jurg sr. (1907-1966) mooie rubriekjes met vaak zelf gecomponeerde partij-achtige standjes, voorafgegaan door een onderhoudend stukje tekst.

De eerste twee zijn geschikt voor ouders en kinderen.

diagram 1

Om de meerslagregel uit te leg-

gen: Wit speelt **1.24-20!!** en het is wel van belang dat uw kroost tot vijf kan tellen, want zoveel moet zwart er slaan. Na **1...15x42 2.48x37 21x32 3.37x6** is de winst niet moeilijk meer.

diagram 2

Ook hier speelt de regel, dat je bij keuze altijd de meeste schijven moet slaan een rol. Na **1.25-20! 33x31 2.36x18** ontstaat een fraaie situatie. Zwart moet twee witte schijven slaan en mag kiezen hoe hij wil verliezen. Of door **2...12x34 3.44-39! 15x24 4.39x8**, of door **2...15x33 3.43-39!** en altijd **4.39x8**.

diagram 3

Deze heb ik zelf altijd verrassend gevonden en is iets moeilijker.

Wit dwingt de winst af door

1.31-26! 22x31 2.36x27. Nu dreigt 26-21,

37-31, 33x4, terwijl wit na 2...9-13 wint door 3.27-22, altijd gevolgd door 35-30 en 40x9. Zwart moet dus wel **2...17-22** spelen en dan volgt

3.35-30!! 22x31 (of 25x34 4.39x30 22x31 5.30-24 enz.) **4.30-24! 19x30 5.39-34 30x28** en nu de befaamde 'valluikslag' **6.26-21! 16x27 7.37x26 28x37 8.42x4** en wit wint.

AUKE SCHOLMA

adscholma@hotmail.com

